

P. Z. v V. Kaj so to: avtonomne doklade? — To so doklade na državne davke, katere naloži banovina, občina, ki sami (avtonomno) gospodarita.

V. P. v S. Ali lahko posestvo po moji smrti precejeno, če tudi je sin lastnik? — Saj ste že imeli razdelilni sklep, ko pa ste dote izplačevali. Ne bo nobene cenitve, razen če imate še kako posebno posestvo in premoženje. Dediči drugega vašega sina so, seveda tudi dediči že vpisane dediščine.

*

Pomenljiva razsodba.

Kzp VII 158/32—18.

Višje deželno kot apelacijsko sodišče v Ljubljani je v kazenski stvari zoper Breznika Jožefa in Klančarja Joška radi zločinstva po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi o ugovoru imenovanih obtožencev zoper obtožnico državnega tožilca v Mariboru z dne 8. II. 1932, opr. št. Kzp VII 158/32—14 (Kt 93-32 in Kt 97-32) po zaslišanju višjega državnega tožilca v seji odločilo:

Obtožba se ne dopusti in se kazensko postopanje v smislu § 208/1 k. p. ustavi.

Razlogi:

Letak, katerega razširjanje se obtožencema očita, vsebuje prav gotovo volilno agitacijo zoper udeležbo pri volitvah v narodno skupščino z dne 8. XI. 1931. Toda volilna agitacija sploh in tudi, če se obrača zoper dejansko edino postavljeno listo, torej agitacija za abstinenco ni zabranjena in zamore biti kaznjiva zgolj, kadar prekrši pozitivne zakone.

Čl. 12 naše ustave z dne 3. 9. 1931 dovoljuje vsakomur v mejah zakona izražanje svojega mnenja z besedo, živo ali pisano, slikami in drugimi prikladnimi sredstvi.

Čl. 54 naše ustave predvideva svobodne volitve, ko nareja v svojem prvem odstavku, da sestavljajo narodno skupščino poslanci, ki jih voli narod svobodno z občin, enakim in neposrednim glasovanjem.

Zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino z dne 19. 9. 1931 predvideva (§§ 17—29).

Čim je potemtakem uzakonjena možnost več kandidatnih list, pri tem pa svoboda volitev in izražanja lastnega mnenja, je volilna agitacija neizogibna in ne more biti sama na sebi kaznjiva.

Ze citirani zakon o volitvah pa postavlja volilni agitaciji tudi meje dopustnosti (§§ 72, 73, 74, 82, 83). Osebito preti v svojih določbah §§ 72 in 82 s kaznijo tistemu, ki bi z nasiljem ali grožnjami preprečil enemu ali več državljanom izvršitev njih volilne pravice, odnosno tistemu, ki bi na volišču prenašal radi agitacije lažnjive vesti ali razširjal slike, lepake in druga sredstva za agitacijo. Volilni zakon pa tudi noben drug zakon ne štiti nobene kandidatne liste kot take, tudi ne tiste, ki jo postavi vlada, ki je na upravi države in ki se poteguje za zaupanje ljudstva. Po § 307/2 noveliranega kaz. zak. je zaščiten pateg senata le narodna skupščina, ki mora biti torej preje izvoljena. Potemtakem pa agitacija, ki ne krši določb cit. volilnega zakona zoper katerokoli kandidatno listo, torej tudi proti udeležbi pri volitvah, ko volilna dolžnost ni nikjer uzakonjena, ne more biti sama na sebi kaznjiva.

Obtožnica sama ne očita, da bi obtoževana agitacija kršila določbe volilnega zakona in

jo stavlja z ozirom na določbo § 90 zakona o volitvah v narodno skupščino pod udar zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Toda neopravičeno.

Za dejanski stan čl. 3 tega zakona je potrebno, da vrši storilec z razširjenjem plakatov propagando, da bi se spremenil politični red v državi. Takega dejanskega stanu predmetni letak ne vsebuje. Prvi štirje odstavki njegovi vsebujejo poročilo, da so nekateri politiki drugih krajev klenili, da se ne udeležijo volitev. Nadalje vsebuje letak poziv volilcem, da se naj ne udeležijo volitev, kateri poziv je v smislu gornjih izjav naj ne kaznjiv. V ostalem vsebuje letak razloge tega poziva, ki značijo pobijanje postavljene kandidatne liste, kar vse po obrazloženem ni kaznjivo. Nikakor pa ne izhaja iz vsebine letaka, da bi šlo za ustvarjanje razpoloženja, da se naj spremeni politični red v državi. Propagande v tem smislu ali namere ustvarjati tako razpoloženje tudi ni v trditvah, da se vrši na volilce strašen pritisk od strani vlade, kajti vlada ni istovetna s političnim redom. Pri istem političnem redu se lahko vlada, ki ima jo upravo države in jih imenuje kralj (čl. 77 ustave) spreminja, politični red pa ostane. Očitek napram vladi je lahko kaznjiv, toda političnega reda ne tangira.

Pod obtožbo stavljen dejanje tudi ne tvori dejanskega stanu po čl. 4 cit. zakona, ker iz vsebine letaka in zgoraj navedenih razlogov ni mogoče posneti namere, izpostaviti posmehu politični red v državi ali povzročiti nerazpoloženje zoper njega. Take namere tudi glede državnih naprav, zakonov, uredb in naredb oblasti ni posneti iz letaka in zlasti ne glede zakona o volitvah. Niti ena teh institucij se v letaku ne omenja, temveč se izraza le negodovanje zoper državno kandidatno listo in njene kandidate ter želja po svobodi in svobodnih volitvah, kar je razumeti kot željo da se zakon o volitvah ali kak drug zakon, ki omejuje svobodno politično udejstvovanje, spremeni. Izražanje želje, da se kak zakon na legalen način spremeni, seveda ne more biti kaznjivo, ko čl. 114 ustave dopušča celo spremembo ustave same, čl. 118 pa spremembo ostalih zakonov in ko čl. 63/2 ustave priznava narodnim poslancem pravico podajati zakonske predloge, h katerim spadajo naravno tudi predlogi na spremembo obstoječih zakonov, katere pravice se morejo posluževati večinoma le na podlagi od državljanov izraženih želja.

Željo, da bi se te spremembe izvršile na kak drug nego legalen način, letak ne izraža, nasprotno celo poziva volilce, naj mirno čakajo dneva, ko se vrne politična svoboda.

Ko torej vsebina predmetnega letaka in potemtakem tudi njega razširjanje ne tvori dejanja, kaznjivega po razmotiranih zakonih, je bilo postopati v smislu § 208/1 kp. Trditve letaka, da se vrši strašen pritisk na volilce od strani vlade, vsebujejo sicer gotovo očitek pristranosti, ki bi se mogel podrediti določbi § 302, 2. odst. k. z. Toda za vzdrževanje

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefova« vodo iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polustransko ohromelih s »Franz Josefovo« vodo najboljšo uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

obtožbe v tem pravcu ni zakonitih pogojev, ker ni izkazano odobrenje v smislu § 313 št. 2 k. z.

Višje deželno sodišče v Ljubljani,
oddel. III., dne 2. marca 1932.

Levičnik.

*

Raznoterosti.

Srečen, ker mu je odbil nos. Neki možak je imel neverjetno dolg in kriv nos. To seveda ni bila njegova krivda, a vendar se je čutil nesrečnega in je nekega dne izjavil svojim domačim: »Pretep me bo rešil tega zla in bom spet srečen, tako srečen, kakor sem bil le kot otrok.« Naslednjega dne je izzval nekega znanega boksača in ga javno imenoval strahopetca. Boksač ni bil nič kaj dobro razpoložen in si je takoj slekel svojo suknjo. Trenutek nato so padali težki udarci sem in tja. Po dveh trenutkih je imel mož z dolgim nosom — razbit nos. Krvi ni bilo bogve kaj, toda nos je bil — raven. Naš junak je tedaj stopil ves iz sebe od veselja k boksaču, ponudil mu je roko in dejal: »Ne morete si predstavljati, kako srečnega ste me napravili.«

Morilec zasačen po 29 letih. Od leta 1903 so oblasti iskale Geo Presnello, ki je tedaj v Bakersville v Ameriki umoril nekega farmerja, ko sta se prepirala glede Presnellove žene. Presnell je bil nedavno končno aretiran v tem mestu, kamor se je kmalu po umoru preselil in živel v njem kot spoštovan meščan pod izpremenjenim imenom Geo Mlier. Med tem časom je mož že opravljal — službo mirovnega sodnika in bil porotnik pri dveh morilskih obravnavah, od katerih je bil pri eni obtoženec obsodjen na smrt.

Mačka v poštnem nabiralniku. Višji poštni nadzornik v Evansvillu v Severni Ameriki se bavi z zadevo, ki je sama na sebi komična, ki pa bo postala zelo resna za tistega, ki jo je povzročil. Nekdo si je namreč dovolil šalo, da je v neki poštni nabiralnik v tem mestu zaprl mačko. Ko je poštar, nič hudega sluteč, odpril nabiralnik, mu je razjarjena žival skočila v obraz in ga občutno opraskala. Poštar je vložil pritožbo in oblasti so uvedle preiskavo.

Štorklja dala povod za aretacijo. — Družini Blondlee je bil rojen otrok med tem, ko sta se mož in žena vozila na vlaku iz Kalifornije v Kanado. O tem nenavadnem dogodku so seveda pisali vsi listi in tako je en izvod prišel v roke tudi glavnemu policijskemu načelniku države Ontario. Ta je pobrskal v svojih spominih in našel, da je srečni oče preteklo leto oropal neko banko in nato izginil ter ga zato išče policija. V vsej tihoi je dal ukaz svojim policistom, ki so Blondella aretirali, ko je na postaji Galt stopil iz vlaka.

Posrečilo se mu je. V vlaku je pregledoval sprevoznik vozne listke. Neki že stari možak navzlic vsemu iskanju svojega listka ni mogel najti. Tedaj ga je sprevoznik smešljaje opozoril na to, da drži listek vendar med zobmi. Ko je pa sprevoznik odšel, je pojasnil starec so-